

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

08 липня 2021 р.

м. Львів

№ 63/66-рк/к

**Торчинська селищна рада
Луцького району
Волинської області**

45612, Волинська обл., Луцький р-н,
смт Торчин, вул. Незалежності, буд.
103

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції

Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі-Відділення) в ході дослідження рішень органів місцевого самоврядування в межах Волинської області на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

- (1) Відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які впливають на конкуренцію.
- (2) Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - Закон) місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (3) Статтею 10 Закону встановлено, що сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією, цим та іншими підзаконними актами.
- (4) Відповідно до Закону, Торчинська селищна рада в межах своєї компетенції самостійно

вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, які проживають на території Торчинської селищної ради забезпечує дотримання законності та правопорядку.

- (5) Торчинська селищна рада (надалі - Селищна рада) (45612, Волинська обл., Луцький р-н, смт Торчин, вул. Незалежності, буд. 103) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою - орган місцевого самоврядування, ідентифікаційний код 04333158.
- (6) Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (7) У розумінні статті 1, статті 5 Закону Селищна рада є органом місцевого самоврядування.
- (8) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (9) На території Торчинської селищної ради повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Селищною радою та її виконавчим комітетом.
- (10) Згідно статті 73 Закону акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (11) Частиною третьою статті 24 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (12) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону, утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (13) Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (надалі - ПКУ або Податковий кодекс) та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.
- (14) Підпунктом 265.1.1 пункту 265.1 статті 265 Податкового кодексу України до складу податку на майно віднесено податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (надалі - податок на нерухоме майно).

- (15) Відповідно до підпункту 266.1.1 пункту 266.1 статті 266 Податкового кодексу України платниками податку на нерухоме майно є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/ або нежитлової нерухомості.
- (16) Статтею 266 Податкового кодексу України, зокрема підпунктом 266.4.2 пункту 266.4, передбачено, що сільські, селищні, міські ради встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України, статуту (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченими такими статутами (положеннями).
- (17) Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів.
- (18) Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються залежно від майна, яке є об'єктом оподаткування.
- (19) Згідно підпункту 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (20) Відтак, положеннями Податкового кодексу України не передбачено встановлення податкових пільг для комунальних підприємств, засновниками яких є орган місцевого самоврядування.
- (21) Рішенням Селищної ради від 26 червня 2020 року № 52/3 «Про встановлення ставок і пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на 2021 рік» (надалі - Рішення № 52/3) встановлено ставки та пільги зі сплати податку на нерухоме майно для фізичних і юридичних осіб, які є діючими на 2021 рік.
- (22) Відповідно до додатку 2 Рішення № 52/3, Селищна рада встановила пільги зі сплати податку на нерухоме майно для комунальних підприємств, власником яких є Селищна рада, в розмірі 100 відсотків від суми податкового зобов'язання за рік.
- (23) На території Торчинської селищної ради знаходиться наступне комунальне підприємство:

ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА СМТ.ТОРЧИН (ВУЖКГ СМТ.ТОРЧИН) (ідентифікаційний код юридичної особи 03339182) здійснює наступні види діяльності:

- 36.00 Забір, очищення та постачання води;
- 43.21 Електромонтажні роботи;
- 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування;
- 81.29 Інші види діяльності із прибирання;
- 93.21 Функціонування атракціонів і тематичних парків;
- 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод;
- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель;
- 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиціонованого повітря.

- (24) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань конкурентами вищевказаних комунальних підприємств Торчинської селищної ради, які здійснюють однакову господарську діяльність на території Селищної ради, зокрема, є:

43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування:

- товариство з обмеженою відповідальністю "ЛУЦЬКТЕПЛОЕНЕРГО" (ідентифікаційний код юридичної особи 38400528);
- приватне підприємство "ВЕНТА-БРИЗ" (ідентифікаційний код юридичної особи 37490537);
- приватне підприємство "ЯКОБС" (ідентифікаційний код юридичної особи 30659363);

43.21 Електромонтажні роботи:

- ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ТЕКО СЕРВІС" (ідентифікаційний код юридичної особи 40285434);
- приватне підприємство "ВЕНТА-БРИЗ" (ідентифікаційний код юридичної особи 37490537);
- товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕПЛОСЕРВІС ВОЛИНЬ» (ідентифікаційний код юридичної особи 39916962);

41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель:

- товариство з обмеженою відповідальністю «МОНТАЖБУД 2» (ідентифікаційний код юридичної особи 01353002).

- (25) Таким чином, на однакових товарних ринках в межах території Торчинської селищної ради поряд з комунальними підприємствами діють суб'єкти господарювання іншої форми власності.
- (26) Селищна рада, встановивши Рішенням № 52/3 пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, підприємствам комунальної форми власності, створила їм привілейоване становище стосовно суб'єктів господарювання приватної форми власності, внаслідок чого приватні та комунальні підприємства, які діють на однакових товарних ринках, не можуть конкурувати на рівних умовах.
- (27) Тобто, комунальні підприємства Селищної ради можуть здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії Рішення № 52/3, що створює нерівні умови в конкуренції.
- (28) Дії Селищної ради щодо встановлення пільг при сплаті податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для комунальних підприємств у розмірі 100 відсотків від суми податкового зобов'язання на рік, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, тобто є конкурентами, такі пільги не передбачені, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (29) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у

тому числі, органами місцевого самоврядування. Частина друга статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

- (30) Визначення поняття економічної конкуренції передбачене статтею 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", а саме економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (31) Тобто, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (32) Недотримання зазначених принципів призводить до обмеження конкуренції та, відповідно, до нездійснення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснення яких є одним із заходів, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (33) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції" порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (34) Відповідно до приписів частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (35) Згідно абзацу 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (36) Торчинська селищна рада не зверталась до органів Антимонопольного комітету України з приводу погодження проектів рішень щодо встановлення ставок та пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

- (37) Враховуючи вищевикладене та з метою припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Торчинській селищній раді (45612, Волинська обл., Луцький р-н, смт Торчин, вул. Незалежності, буд. 103, ідентифікаційний код 04333158) припинити дії, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом забезпечення однакових умов конкуренції при встановленні пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Торчинської селищної ради для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному ринку та є конкурентами.

2. Про результати розгляду зазначених рекомендацій повідомити територіальне відділення у 3-х місячний строк з дня їх отримання.

3. Надати територіальному відділенню документи, що підтверджують виконання рекомендацій територіального відділення.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії

Ростислав ЛЕЩИШИН